

Len o spravodlivosť sa budeš usilovať

(Deuteronómium 16, 18 – 20)

Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov

2019

Spoločne pripravili

Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov

a Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví

Pre organizátorov Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov

Hľadanie jednoty po celý rok

Tradičný termín konania Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov je na severnej pologuli od 18. do 25. januára. Tieto dni navrhol v roku 1908 Paul Wattson tak, aby modlitby prebiehali v dňoch medzi sviatkami sv. Petra (Katedra) a sv. Pavla (Obrátenie), čo im dodalo symbolický význam. Na južnej pologuli sú v januári prázdniny, takže cirkvi organizujú Týždeň modlitieb v inom termíne, napríklad v období sviatkov Zoslania Ducha Svätého (ako to navrhlo Hnutie pre vieru a poriadok v roku 1926), ktoré tiež symbolizujú jednotu Cirkvi.

Keďže berieme do úvahy fakt, že sa termín modlitieb dá prispôbiť, povzbudzujeme vás, aby ste tento materiál vnímali ako pozvanie hľadať po celý rok možnosti na vyjadrenie miery dosiahnutého spoločenstva medzi cirkvami a spoločne sa modliť za úplnú jednotu, ktorá je Kristovou vôľou.

Prispôbenie textu

Tento materiál ponúkame so zámerom, aby bol prispôbený využitiu na miestnej úrovni, kedykoľvek to bude možné. Pritom treba brať ohľad na miestne liturgické a bohoslužobné zvyky i na celkovú spoločenskú a kultúrnu situáciu. Takéto úpravy by sa mali realizovať ekumenicky. Na niektorých miestach sú už vybudované ekumenické štruktúry na prispôbenie týchto materiálov. Želáme si, aby tam, kde to tak nie je, táto potreba podnietila vznik takýchto štruktúr.

Používanie materiálov na Týždeň modlitieb

- Cirkvám a kresťanským spoločenstvám, ktoré slávia Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov prostredníctvom jednej spoločnej bohoslužby, ponúkame poriadok ekumenickej bohoslužby.
- Cirkvi a kresťanské spoločenstvá si môžu zaradiť texty z Týždňa modlitieb aj do svojich vlastných bohoslužieb. Podľa prostredia, v ktorom sa nachádzajú, možno primerane použiť modlitby z ekumenickej bohoslužby, materiál na „osem dní“ a výber ďalších modlitieb.
- Spoločenstvá, ktoré slávia Týždeň modlitieb v rámci svojich každodenných bohoslužieb, môžu počas tohto týždňa čerpať námety z materiálu na „osem dní“.
- Tí, ktorí by chceli viesť biblické hodiny na tému Týždňa modlitieb, majú možnosť ako základ použiť biblické texty a zamyslenia ponúknuté v materiáli na „osem dní“. Ich každodenné spoločné stretnutia môžu uzavrieť prosebnými modlitbami.
- Tým, ktorí sa chcú modliť v súkromí, poslúži tento materiál ako pomôcka pri premýšľaní o ich modlitebných úmysloch. Môžu mať na pamäti to, že tvoria spoločenstvo s ostatnými, ktorí sa na celom svete modlia za viditeľnejšiu jednotu Kristovej Cirkvi.

Biblický text na rok 2019

(Deuteronomium 16, 11 – 20)

Raduj sa pred Hospodinom, svojim Bohom, ty, tvoj syn i tvoja dcéra, tvoj sluha i tvoja slúžka i levita, ktorý je v tvojom bydlisku, i cudzinec, sirota a vdova, ktorí sú u teba, na mieste, ktoré si vyvolí Hospodin, tvoj Boh za príbytok svojho mena. Budeš si pripomínať, že si bol otrokom v Egypte, preto zachovávaj a uskutočňuj tieto ustanovenia. Po zbere úrody obilia a hrozna budete mať sedem dní slávnosť Stánkov. Raduj sa pri svojej slávnosti, ty, tvoj syn i tvoja dcéra, tvoj služobník i tvoja slúžka i levita, i cudzinec, sirota i vdova, ktorí budú v tvojom bydlisku. Sedem dní zasväť na počesť Hospodina, tvojho Boha, na mieste, ktoré si vyvolí Hospodin, lebo Hospodin, tvoj Boh, ťa požehná hojnou úrodou a úspechom vo všetkom, čo budeš podnikáť. Preto sa raduj! Trikrát v roku sa má každý muž objaviť pred Hospodinom, svojim Bohom, na mieste, ktoré si vyvolí: na slávnosť nekvasených chlebov, na slávnosť Týždňov a na slávnosť Stánkov. Nech sa však nikto neukáže s prázdnu rukou. Každý z vás nech obetuje podľa svojich možností z požehnania, ktoré mu dá Hospodin, tvoj Boh. Vo všetkých bydliskách, ktoré dá Hospodin, tvoj Boh, tvojim kmeňom, ustanov sudcov a správcov, ktorí budú súdiť ľud podľa spravodlivosti. Neprekrúcaj právo, nehľad' na osobu, neprijímaj úplatok, lebo úplatok zaslepuje oči múdрых a prevracia reči spravodlivých. O spravodlivosť a len o spravodlivosť sa budeš usilovať, aby si ostal nažive a obsadil krajinu, ktorú ti dáva Hospodin, tvoj Boh.

Úvod do témy na rok 2019

„Len o spravodlivosť sa budeš usilovať“

(Deuteronomium 16, 18 – 20)

V celom svete sa my kresťania schádzame na modlitby za jednotu. Robíme to vo svete, kde korupcia, chamtivosť a nespravodlivosť spôsobujú nerovnosti a rozdelenia. V roztrieštenom svete naše zjednotenie v modlitbe mocne pôsobí. Avšak ako jednotlivci i ako spoločenstvá sme často spolupáchateľmi nespravodlivostí tam, kde ako kresťania máme spoločne vydávať svedectvo o spravodlivosti a stať sa v zranenom svete nástrojom Božej uzdravujúcej milosti.

Texty na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov 2019 pripravili kresťania z Indonézie. S populáciou 265 miliónov obyvateľov, z ktorých sa 86 % považuje za moslimov, je Indonézia krajinou s najväčšou moslimskou väčšinou spomedzi všetkých ostatných. Popri tom však 10% Indonézanov predstavujú kresťania rôznych tradícií. Tak podľa ľudnatosti, ako aj podľa rozlohy je Indonézia najväčšou krajinou juhovýchodnej Ázie. Patrí jej 17 000 ostrovov, žije tam 1 340 rôznych etnických skupín, používajúcich viac ako 740 miestnych dialektov, napriek tomu ju však spája národný jazyk indonézština (nazýva sa *Bahasa Indonesia*, v preklade „jazyk Indonézie“). Štát je založený na piatich princípoch nazývaných *Pancasila*¹ a jeho heslom je *Bhineka Tunggal Ika (Jednota v rôznosti)*. V tejto rôznosti etník, jazykov a náboženstiev sa Indonézania doteraz riadili podľa princípu *gotong royong*, ktorý znamená „žiť v solidarite a spolupráci“. Konkrétne: spoločne prežívať všetky stránky života, prácu, zármutky i radosti, a považovať všetkých Indonézanov za svojich bratov a sestry.

Táto vždy krehká harmónia je však dnes novým spôsobom ohrozená. Ekonomický rast, ktorý Indonézia zaznamenala v posledných desaťročiach, bol vybudovaný v podstate na kompetitívnom (schopnom konkurencie) systéme, ktorý je v ostrom protiklade ku spolupráci *gotong royong*. Korupcia sa prejavuje v rôznych formách. Postihuje politiku a svet biznisu, často s ničivými dôsledkami pre životné prostredie. Podkopáva zvlášť spravodlivosť a uplatňovanie zákona. Príliš často tí, čo majú podporovať spravodlivosť a ochraňovať slabých, konajú opačne. V dôsledku toho sa prehlbuje priepasť medzi bohatými a chudobnými, a tak krajina bohatá na nerastné zdroje škandalózne trpí tým, že veľká časť populácie žije v chudobe. Ako hovorí jedno tradičné indonézske príslovie: „Myš zomiera hladom v stodole plnej ryže“. Popri tom sú niektoré etnické alebo náboženské skupiny spojené s bohatstvom takým spôsobom, ktorý podporuje napätia. Radikalizácia, ktorá stavia jedno spoločenstvo proti druhému, narastá a zhoršuje sa v dôsledku zneužívania spoločenských médií, ktoré niektoré spoločenstvá démonizujú.

V takomto kontexte si kresťanské spoločenstvá uvedomujú svoju jednotu, keď sa spája spoločné znepokojenie nad existujúcimi nespravodlivosťami a reakcia na ne. S ohľadom na tieto nespravodlivosti sme ako kresťania zároveň povinní preskúmať spôsoby, ktorými sa na nich podieľame. Iba s ohľadom na Ježišovu modlitbu, „*aby všetci boli jedno*“ (*Ján 17, 21*),

¹ Päť princípov Pancasila: (1) viera v jedného a jediného Boha; (2) spravodlivá a civilizovaná ľudskosť; (3) Jednota Indonézie; (4) demokracia riadená vnútornou múdrosťou v jednote vychádzajúcej zo slobodnej dohody medzi jej predstaviteľmi; (5) sociálna spravodlivosť pre všetkých ľudí Indonézie.

môžeme svedčiť o tom, že žijeme jednotu v rôznosti. Práve prostredníctvom našej jednoty v Kristovi budeme schopní premôcť nespravodlivosť a pomôcť v núdzi jej obetiam.

Motivovaní takýmito starosťami si kresťania v Indonézii uvedomili, že v ich situácii a potrebách sa im mocne prihovárajú slová *Deuteronomia* „*len o spravodlivosť sa budeš usilovať*“ (16, 18 – 20). Prv ako Boží ľud vstúpil do prisľúbenej zeme, obnovil svoj záväzok voči zmluve, ktorú s ním Boh uzavrel. Úryvok z *Deuteronomia* sa nachádza v kapitole, ktorej ústrednou témou je slávenie sviatkov. Po každom slávení dostane ľud poučenie: „*Raduj sa pri svojej slávnosti, ty, tvoj syn i tvoja dcéra, tvoj služobník i tvoja slúžka i levita, i cudzinec, sirota i vdova, ktorí budú v tvojom meste*“ (*Deuteronomium* 16, 14). Indonézski kresťania sa usilujú znovu nájsť ducha spoločného slávenia rôznych spoločenstiev, ktorého už prv poznali. Na záver tejto kapitoly z *Deuteronomia* sa môže zdať zvláštne zaradenie dvoch veršov o menovaní sudcov, no v indonézskej kontexte sa vzťah medzi spoločným slávením a spravodlivosťou pre všetkých ukazuje ako podstatný. Ako ľud Zmluvy ustanovenej v Ježišovi vieme, že z nebeskej hostiny sa budú tešiť tí, ktorí sú hladní a smädní po spravodlivosti a ktorí sú pre ňu prenasledovaní, pretože Boh im pripravil „*v nebesiach ... veľkú odmenu*“ (*Matúš* 5, 12).

Kristova Cirkev je povolaná byť prvotinou tohto kráľovstva. Avšak keď ostaneme rozdelení, nedosiahneme tento cieľ a nebudeme znamením Božej lásky k jeho ľudu. Tak ako nespravodlivosť podnietila rozdelenie, ktoré poškodilo indonézske spoločenstvo, prehĺbila tiež rozdelenia v Cirkvi. Kajáme sa za nespravodlivosť, ktorá spôsobuje rozdelenia, no ako kresťania veríme v Kristovu moc odpúšťať a uzdravovať. A tak sa nachádzame zjednotení pod Kristovým krížom, prosiac o jeho milosť, aby bola prekonaná nespravodlivosť, a tiež o jeho milosrdenstvo napriek hriechom, ktoré spôsobili naše rozdelenie.

Zamyslenia ôsmich dní a ekumenické slávenie sú zamerané na zvolenú tému. Na prehĺbenie našich úvah o jednote a spravodlivosti boli pozorne vybraté témy na každý deň. Majú predstaviť zápasy, ktoré sú výsledkom nespravodlivých situácií. Témy sú:

1. deň: *Nech prúdi ako voda právo.* (*Amos* 5, 24)
2. deň: *Vaša reč nech je: Áno — áno, nie — nie.* (*Matúš* 5, 37)
3. deň: *Hospodin je milostivý a milosrdný ku všetkým.* (*Žalm* 145, 8)
4. deň: *Bud'te spokojní s tým, čo máte.* (*List Hebrejom* 13, 5)
5. deň: *Zvestovať evanjelium chudobným.* (*Lukáš* 4, 18)

6. deň: *Hospodin zástupov je jeho meno. (Jeremiáš 10, 16)*

7. deň: *Žena, veľká je tvoja viera! (Matúš 15, 28)*

8. deň: *Hospodin je moje svetlo a moja spása. (Žalm 27, 1)*

Príprava materiálov na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov 2019

Prípravné práce na brožúrke na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov 2019 robila skupina zástupcov rôznych kresťanských spoločností v Indonézii. Túto ekumenickú skupinu zostavilo Spoločenstvo cirkví v Indonézii (*Persekutuan Gereja-gereja Indonesia, PGI*), pod vedením Rev. Dr. Henrietty T. Hutabarat Lebang, a Indonézska biskupská konferencia (*Konferensi Waligereja Indonesia, KWI*), ktorej predsedá Mons. Ignatius Suharyo. Vyslovujeme svoju vďaku zvlášť zodpovedným osobám z *PGI* a *KWI*, ako aj tým, čo prispeli k vydaniu týchto materiálov. Sú to:

Rahel Daulay, M.L.M. (*cirkevná hudobníčka a vysokoškolská učiteľka, Jakarta Theological Seminary, Metodistická cirkev v Indonézii*)

Rev. Dr. Junifrius Gultom (*riaditeľ, Graduate Program, Bethel Theological Seminary in Indonesia, Indonesian Bethel Church*)

Rev. Dr. Justitia Vox Dei Hattu (*vysokoškolský učiteľ, Jakarta Theological Seminary, a pastor, Protestant Church in Moluccas*)

Rev. Dr. Henriette T. Hutabarat Lebang (*generálna predsedkyňa, Communion of Churches in Indonesia, Toraja Church*)

Rev. Irene Umbu Lolo, M. Th. (*pastorka, Christian Church of Sumba*)

Williams Bill Mailoa, S.Si. (Teol.) (*člen sekcie liturgickej a cirkevnej hudby, Indonesian Christian Church*)

Rev. Yolanda Pantou (*komisárka, Faith and Order, a pastorka, Indonesian Christian Church*)

Rev. Fr. Yohanes Rusae, Lic.Lit., (*sekretár liturgickej komisie, katolícka Indonézska biskupská konferencia*)

Susan Fr. Sahusilawane, S.Si. (Teol.) (*členka tímu*, World Vision Indonesia, a *členka* Liturgy and Church Music Resource Centre, Jakarta Theological Seminary, Protestant Christian Church in Western Indonesia)

Rev. Fr. Agus Ulahay (*výkonný sekretár*, Komisia pre ekumenické a medzináboženské záležitosti, Katolícka biskupská konferencia Indonézie)

Rev. Sri Yuliana, M. Th. (*výkonná sekretárka*, Unity and Church Renewal, Communion of Churches in Indonesia, Christian Church of Southern Sumatra).

Materiály na tento týždeň boli predložené miestnou ekumenickou skupinou medzinárodnému tímu koordinovanému súčasne Komisiou pre vieru a poriadok (Svetová rada cirkví) a Pápežskou radou na podporu jednoty kresťanov (Katolícka cirkev). Text bol revidovaný a pripravený na finálne publikovanie počas stretnutia, ktoré sa konalo v Host'ovskom dome (*Guests' House*) PGI v Jakarte v dňoch 3. – 8. septembra 2017.

Medzinárodná komisia mala príležitosť zúčastniť sa na modlitbe s kongregáciami *Gereja Toraja Jemaat Kota* a *Gereja Katolik Santo Yakobus*, ktoré sú obe v Kepala Gading v Jakarte. Návšteva v krásnom parku *Taman Mini Indonesia Indah* pomohla členom komisie pochopiť bohatstvo a rozmanitosť rôznych kultúr a náboženstiev indonézskeho ľudu a tiež základné princípy, ktoré spájajú tento veľký štát. Stretnutie s niektorými členmi Indonézskeho kresťanského fóra, spojené so vzájomnou výmenou skúseností, obohatilo chápanie ekumenického spoločenstva, ktoré existuje medzi cirkvami v Indonézii, a jeho úlohu pri budovaní pokojnej a spravodlivej spoločnosti v krajine.

V posledný deň stretnutia mala medzinárodná komisia príležitosť predstaviť Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov a používanie brožúrky v rôznych kontextoch aj skupine študentov a vyučujúcich v Teologickom seminári v Jakarte (JTS) a tiež niektorým predstaviteľom cirkví a laikom v tamojšom univerzitnom kampuse. Členovia tímu zastupujúci Komisiu pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví tiež predstavili text uverejnený touto komisiou pod názvom *Cirkev: k spoločnej vízii*, ktorý bol preložený do indonéžštiny.

Medzinárodná komisia ďakuje jednak zodpovedným za Spoločenstvo cirkví v Indonézii za ich veľkodušnú pohostinnosť v Host'ovskom dome, ako aj celému organizačnému tímu za to, že sprijemnil náš pobyt, predovšetkým Rev. Sri Yuliane a Abdielovi Taniasovi. Vyjadrujeme svoju vďaku za ich pomoc tiež organizátorom z Indonézskej biskupskej konferencie, zvlášť Rev. Fr. Agusovi Ulahayovi. Srdečne tiež ďakujeme zodpovedným a organizátorom

z Teologického seminára v Jakarte za to, že nám pomohli pri organizovaní študijného seminára v ich kampuse.

EKUMENICKÉ SLÁVENIE BOHOSLUŽBY SLOVA

Len o spravodlivosť sa budeš usilovať

(Deuteronomium 16, 18 – 20)

Úvod

Ekumenické slávenie zdôrazňuje význam prechodu od teoretickej diskusie o jednote, spravodlivosti a milosrdenstve, k praktickému a konkrétnemu úsiliu, so skutkami jednoty, spravodlivosti a milosrdenstva v našom osobnom živote i v živote našich kresťanských spoločenstiev.

Pri príprave na slávenie si treba všimnúť dva špeciálne prvky.

Prvý sa týka výberu lektorov na **Modlitbu pokánia**: je dôležité, aby prvý lektor (L1) bol vysvätený služobník alebo predstaviteľ cirkevného spoločenstva, pokým ďalší dvaja lektori majú byť členovia zhromaždenia.

Druhý prvok sa týka symbolických úkonov v liturgii, ktoré sa konajú po **Záväzku k spravodlivosti, milosrdenstvu a jednote**. Je potrebné pripraviť dve kartičky pre každého člena zhromaždenia. Počas slávenia budú účastníci vyzvaní, aby sa zamysleli nad tým, ako sa chcú konkrétne zapojiť do konania spravodlivosti, milosrdenstva a jednoty. Potom budú vyzvaní, aby na obe kartičky napísali tento ich konkrétny záväzok. Každý si pripne jednu z nich na šaty. Druhú kartičku odovzdá počas ofery a kartičky budú položené pod kríž. Na záver slávenia sa tieto kartičky rozdajú medzi účastníkov, aby sa každý mohol modliť za záväzok niekoho iného.

Štruktúra bohoslužby

P: predsedajúci

V: všetci

L: lektor

Zhromaždenie spoločenstva

P: Klaňajme sa trojjedinému Bohu.

Bože, náš Otče, ty spravodlivo a milosrdne spravuješ svoje stvorenie.

V: Prichádzame sa ti pokloniť.

P: Ježišu Kriste, tvoj kríž prináša nový život a novú spravodlivosť.

V: Prichádzame sa ti pokloniť.

P: Duch Svätý, ty podnecuješ naše srdcia, aby sme konali spravodlivo.

V: Prichádzame sa ti pokloniť.

P: Milosť Pána Ježiša Krista, láska Boha Otca a spoločenstvo Ducha Svätého nech je s vami všetkými

V: Aj s tebou.

Úvodná pieseň (*vyberie sa miestna pieseň*)

Slová na privítanie

P: Ako kresťania, patriaci k oddeleným spoločenstvám, sme sa zišli, aby sme sa modlili za jednotu. Toho roku zvolili cirkvi v Indonézii ako tému Týždňa modlitieb za jednotu: „*Len o spravodlivosť sa budeš usilovať*“ (Deuteronomium 16, 18 – 20). Táto téma predstavuje príkaz, ktorý vychádza zo situácií, ktoré opakovane vedú k rozdeleniu a konfliktom. Počas spoločnej modlitby si pripomíname naše spoločné povolanie uskutočňovať ako údy Kristovho tela spravodlivosť. Naša jednota v Kristovi nás uschopňuje aktívne sa podieľať na boji za spravodlivosť a za podporu dôstojnosti života.

Pieseň chvály

Modlitba pokánia

P: Draží bratia a sestry, vyznávame pred Bohom naše hriechy a prosíme o odpustenie, aby naša modlitba bola milá Bohu.

L1: *(číta vysvätený služobník alebo predstaviteľ cirkevného spoločenstva)*

Súcitný Bože, ty si nás vybral, aby sme viedli tvoje stáda. Ježiš, tvoj Syn, nás učil konať spravodlivo. Sme si vedomí, že sa v našej službe niekedy správame nespravodlivo voči ľuďom, ktorých si nám zveril. Preferujeme tých, ktorí sú nám bližší alebo ktorí majú lepšie spoločenské postavenie, pričom ignorujeme cudzincov, chudobných a tých na okraji spoločnosti. Máme strach zastat' sa utláčaných. Zneužívame cirkevné zdroje. Takéto správanie zapríčinilo, že sa mnohí vzdialili od tvojej Cirkvi.

Pane, zmiluj sa.

V: Pane zmiluj sa. *(táto odpoveď sa môže spievať)*

L2: *(číta člen zhromaždenia)*

Milujúci Bože, ty si nás zhromaždil ako časti svojho stáda. Tvoj Syn Ježiš nás učil, aby sme sa navzájom milovali na znak toho, že sme jeho učeníci. Vyznávame, že sme nežili podľa tohto prikázania lásky, keď sme na členov iných cirkví hľadeli ako na našich súperov, keď sme boli nepriateľskí voči sebe navzájom a neochotní odpúšťať. Mali sme na mysli iba svoje osobné záujmy, ignorovali sme potreby našich bratov a sestier, vylučovali tých, čo nerozmýšľali ako my. Tieto naše postoje posilňujú múr rozdelenia medzi nami.

Pane, zmiluj sa.

V: Pane zmiluj sa.

L3: *(číta niekto iný)*

Milostivý Bože, ty si nám prikázal, aby sme budovali náš spoločný dom ako miesto spravodlivosti pre všetkých. Vo svojej veľkodušnej láske nechávaš pršať dážď na spravodlivých i nespravodlivých a v Ježišovi nás učíš milovať všetkých bez rozdielu. Vyznávame, že sme nedodržiavali toto prikázanie, neúctivo sme sa správali k našim bližným, šírili nepravdy cez masmédiá a podieľali sa na rozbití spoločenskej harmónie. Pre naše

správanie hrozí, že sa z nášho sveta stane neplodná zem, na ktorej už viac nevypučí spravodlivosť pre všetko stvorenie.

Pane, zmiluj sa.

V: Pane zmiluj sa.

P: Pane, buď nám milosrdný, odpusť nám naše hriechy a voved' nás do večného života.

V: Amen.

Hymnus/pieseň/meditatívna hudba

Hlásanie Pánovho slova

Prvé čítanie: *Deuteronomium* 16, 11 – 20

Respozóriový žalm: *Žalm* 82, 1 – 8 (*čítaný alebo spievaný*)

Responzórium: Vstaň, Bože, súd' zem

Postavil sa Boh v zhromaždení bohov,

uprostred bohov súdi:

„Dokedy chcete súdiť nespravodlivo

a nadŕžať bezbožníkom?“

V: Vstaň, Bože, súd' zem.

Prisúďte právo utláčanému a sirote,

poníženému a chudobnému vymáhajte spravodlivosť.

Ochráňte utláčaného, chudobného,

vytrhnite ho z moci bezbožníkov!

V: Vstaň, Bože, súď zem.

Nič nevedia,

nič nechápu,

chodia v temnote.

Chvejú sa všetky základy zeme.

V: Vstaň, Bože, súď zem.

Povedal som si: Ste bohovia,

všetci ste synmi Najvyššieho.

Vy tiež pomriete ako ostatní ľudia,

padnete ako hociktoré knieža.

Vstaň, Bože, súď zem,

veď všetky národy sú tvojím vlastníctvom!

V: Vstaň, Bože, súď zem.

Druhé čítanie: *List Rimanom* 12, 1 – 13

Aleluja (*spievané*)

Evanjelium: *Lukáš* 4, 14 – 21

Aleluja (*spievané*)

Homília/kázeň

Záväzok k spravodlivosti, milosrdenstvu a jednote

P: Ježiš Kristus sa modlil za jednotu svojich učeníkov; dar jeho života je spravodlivosťou pre svet.

L1: Ako údy Kristovho tela sme povolání, aby sme spoločne kráčali po jeho ceste.

L2: Počúvnime jeho výzvu.

V: Duch Svätý, zjednot' nás v konaní.

L1: Ako údy Kristovho tela sme povolání, aby sme boli spokojní s tým, čo máme, a ostali v živote slobodní od lásky k peniazom.

L2: Prelomme reťaz chamtivosti a žime v jednoduchosti.

V: Duch Svätý, zjednot' nás v konaní.

L1: Ako údy Kristovho tela sme povolání, aby sme hlásali oslobodenie väzňov a obetí každého druhu násilia.

L2: Pomôžme im viesť dôstojný život.

V: Duch Svätý, zjednot' nás v konaní.

L1: Ako údy Kristovho tela sme povolání, aby sme rozšírili svoju pohostinnosť aj voči cudzincom.

L2: Prekonávajme sa navzájom v preukazovaní úcty voči blížnemu.

V: Duch Svätý, zjednot' nás v konaní.

L1: Ako údy Kristovho tela sme povolání, aby sme hlásali evanjelium celému stvoreniu.

L2: Chráňme život a krásu Božieho stvorenia.

V: Duch Svätý, zjednot' nás v konaní.

P: Aby sme skonkretizovali svoj záväzok spoločne sa usilovať o spravodlivosť, napíšte váš osobný záväzok na obe kartičky, ktoré ste dostali: jednu si nechajte priamo na srdci a druhú vhod'te do obetného košíka.

(Pokým účastníci píšú svoj záväzok, môže tento obrad sprevádzať pieseň na tému jednoty alebo spravodlivosti.)

Ofera

P: „Hospodin ti oznámil, človeče, čo je dobré a čo žiada od teba: len zachovávať právo, milovať láskavosť a v pokore chodiť so svojím Bohom“ (Micheáš 6, 8). Zaväzujeme sa, že budeme konať skutky spravodlivosti.

(V tejto chvíli sa zozbierajú druhé kartičky do obetného košíka, ktorý sa položí pod kríž.)

P: Milostivý Bože,

Ty si nám ukázal svoj súcit a svoju starostlivosť o stvorenie. Tvoja láska nás inšpiruje, aby sme ponúkli svoj záväzok konať spravodlivo, milovať druhých celým svojím srdcom, bez ohľadu na ich spoločenský stav, etnickú alebo náboženskú príslušnosť. Prijmi teraz naše obety a premeň ich na činy v prospech jednoty tvojej Cirkvi. O to ťa prosíme, skrze Krista, tvojho Syna, v sile Ducha Svätého, ktorý žije s tebou; jeden Boh na veky vekov.

V: Amen.

Znak pokoja *(Predsedajúci vyzve členov zhromaždenia, aby si dali navzájom znak pokoja a tak spoločne vyjadrili svoju vieru.)*

Apoštolské vyznanie viery

Modlitba veriacich

P: Pozdvihnime k Bohu svoju spoločnú modlitbu za Cirkev a za potreby celého ľudstva

L: Z ostrovov a oceánov

klaniam sa ti, ó, Bože, Stvoriteľ života.

Cez vrchy a údolia

chválime ťa, ó, Bože, Spasiteľ sveta.

Jazykmi všetkých národov

vzdávame ti vd'aky, ó, Bože, Utešiteľ duše i tela.

Prichádzame k tebe a prinášame svoje námahy i nádeje.

Prosíme ťa dnes:

V: Bože, vypočuj našu modlitbu a daj nám svoju lásku.

L: Modlime sa za tých, čo žijú uprostred nespravodlivosti:

Daj nám odvahu, aby sme pozdvihli ich hlas a posilnili ich nádej.

Modlime sa za tých, ktorí naďalej páchajú nepravosti:

Daj, nech tvoja dobrota naplní naše srdcia a urobí z nás aktérov slobody a pokoja.

Modlime sa za všetkých ľudí alebo inštitúcie, ktoré sa usilujú o spravodlivosť:

Daj, nech konáme spravodlivo podľa tvojho slova.

Prosíme ťa dnes:

V: Bože, vypočuj našu modlitbu a daj nám svoju lásku.

L: Prosíme za viditeľnú jednotu Cirkvi:

Veď nás, aby sme plnili Ježišovu modlitbu, aby všetci boli jedno,

a spoločne pracovali na zviditeľnení tvojho kráľovstva.

Prosíme ťa dnes:

V: Bože, vypočuj našu modlitbu a daj nám svoju lásku.

L: Ďakujeme ti za rozmanitosť farieb, kultúr a zvykov,

ktoré existujú v tomto svete.

Zjednot' nás v našej rozdielnosti svojou láskou,

urob nás schopnými konať spoločne na obranu života

a daj, aby tento svet bol spravodlivým a pokojným domovom pre celé ľudstvo.

Prosíme ťa dnes:

V: Bože, vypočuj našu modlitbu a daj nám svoju lásku.

Otče náš

Hymnus/pieseň

Prepustenie zhromaždenia

P: Keď budete odchádzať z tohto zhromaždenia, dostanete kartičku s napísaným záväzkom.

Povzbudzujeme vás, aby ste sa modlili za úmysel uvedený na kartičke.

Požehnanie

P: Nech vás Boh objíme svojou láskou a

nech cez vás prúdi jeho dobrota.

Nech Boh vo vás roznieti odvahu

a premení vás na konateľov svojej spravodlivosti a pokoja.

Nech vám Pán dá dar pokory

a vytrvalosti v rozvíjaní jednoty.

T: Amen.

(Keď účastníci zhromaždenia odchádzajú, rozdávať sa im kartičky s úmyslami.)

BIBLICKÉ ČÍTANIA, ZAMYSLENIA A MODLITBY NA OSEM DNÍ

1. deň

Nech prúdi ako voda právo

(Amos 5, 24)

Amos 5, 22 – 25

Lukáš 11, 37 – 44

Zamyslenie

Niekedy sa my kresťania príliš venujeme modlitbe a bohoslužbe, no už menej sa zaujímate o chudobných a ľudí na okraji. Niekedy sa v kostole modlíme a zároveň utláčame svojho bližneho alebo vykorisťujeme životné prostredie. Kresťania v Indonézii si uvedomujú, že v ich krajine sú ľudia, ktorí sa nadšene snažia praktizovať svoju vieru, ale zároveň utláčajú tých, čo vyznávajú inú vieru, ba niekedy pri tom použijú i násilie. V Lukášovom evanjeliu nám však Ježiš pripomína, že vonkajším znakom pravého uctievania Boha je konať spravodlivo. Tvrdo odsudzuje tých, ktorí túto povinnosť zanedbávajú.

V Amosovom proroctve Boh odmieta obeť tých, čo porušujú spravodlivosť, až kým právo nebude prúdiť ako voda a „spravodlivosť ako nevysychajúci potok“. Prorok trvá na bezpodmienečnom spojení medzi bohoslužbou a spravodlivým konaním. Keď kresťania

spoločne pracujú na tom, aby bolo počuť volanie chudobných a utláčaných, rastú tým v spoločenstve medzi sebou i s Bohom.

Modlitba

Bože vdov, sirôt a cudzincov,

ty si nám ukázal cestu spravodlivosti.

Pomôž nám nasledovať ťa na tvojej ceste a opravdivo ťa uctievať tým, že budeme konať spravodlivo.

Daj, nech ťa ako kresťania spoločne uctieваме nielen vo svojich srdciach a myšliach, ale aj svojimi skutkami.

Nech nám Duch Svätý pomáha a nech nás vedie, aby sme sa všade usilovali o spravodlivosť, a tak boli mnohí vďaka nášmu úsiliu posilnení.

O to ťa prosíme v Ježišovom mene. Amen.

2. deň

Vaša reč nech je: Áno — áno, nie — nie

(Matúš 5, 37)

List Efezanom 4, 22 – 25

Matúš 5, 33 – 37

Zamyslenie

Násilie voči blíznym nespočíva len vo fyzickom napadnutí či lúpeži, ale aj v ohováraní a zlomyseľnom klebetení. Je ľahké spustiť do obehu prostredníctvom masmédií akékoľvek klamstvá, ktoré sa okamžite dostanú k širokému publiku. Kresťania v Indonézii si uvedomujú, čo môže niekedy spôsobiť šírenie lži a predsudkov voči niektorým náboženským skupinám inými náboženskými skupinami, vrátane kresťanských. Strach a hrozba odvety môže viesť

ľudí k tomu, že sa budú zdráhať postaviť na stranu pravdy a zoči-voči nepravdivým a nespravodlivým tvrdeniam, ktoré majú šíriť strach, ostanú mlčať.

Ježiš jasne povedal: „*Vaša reč nech je: Áno — áno, nie — nie. Čo je navyše, pochádza od zlého.*“ Klamstvo ničí vzťahy medzi jednotlivcami aj skupinami, vrátane cirkví. Nečestnosť narúša jednotu Cirkvi. *List Efezanom* nám pripomína, že sme všetci údmi Kristovho tela. To je pre kresťanov výzva, aby boli čestní a jedni pre druhých spoľahliví, a tak rástli v spoločnej jednote. Keď takto konáme, potom s nami nie je zlý duch, ale Duch Boží.

Modlitba

Bože spravodlivosti,

daj nám múdrosť, aby sme vedeli rozlíšiť dobro od zla.

Daj, nech sú naše srdcia vedené úprimnosťou a naše pery nech hovoria pravdu.

Daj nám odvahu byť pravdovravnými, aj keď nás iní očierňujú.

Uchráň nás od šírenia klamstva a urob nás, naopak, sprostredkovateľmi jednoty a pokoja, šíriac evanjelium všetkým národom.

Prosíme ťa v mene tvojho Syna, Ježiša Krista. Amen.

3. deň

Hospodin je milostivý a milosrdný ku všetkým

(Žalm 145, 8)

Žalm 145, 8 – 13

Matúš 1, 1 – 17

Zamyslenie

„Hospodin je dobrotivý voči všetkým, zľutúva sa nad všetkými stvoreniami“, hovorí žalmista a hlása, že Božia láska prekračuje hranice etník, kultúr, rás a dokonca aj náboženstiev. Tento všeobjímajúci pohľad odráža aj uvedenie Ježišovho rodokmeňa v Matúšovom evanjeliu.

Pokým staroveké kultúry hľadeli na ženy ako na nižšie postavené, alebo ako na majetok ich otcov či manželov, Matúš vymenúva medzi Ježišovými predkami aj štyri ženy, pričom dve z nich – Rút a Rachab – boli pohanky. Prinajmenej traja ďalší predkovia, vrátane cudzoložníka Dávida, boli známi hriešnici. Menovať ich v Ježišovom rodokmeni a urobiť ich súčasťou ľudských dejín Boha značí verejne vyhlásiť, že Boh zapája do svojho plánu spásy mužov i ženy, spravodlivých i hriešnikov, bez ohľadu na ich stav, minulosť či pôvod.

Indonézia je krajina, ktorá zahŕňa vyše 17 000 ostrovov a 1 340 rôznych etnických skupín, pričom náboženstvá často kopírujú hranice etník. Toto výlučné spojenie môže niektorých zväzdať k tomu, že sa považujú za jediných majiteľov pravdy, čím zraňujú jednotu Cirkvi. Uprostred eskalujúceho etnického a náboženského fanatizmu a rastúcej netolerancie môžu dnes kresťania v celom svete poslúžiť ľudskej rodine, ak sa spoja, aby spoločne svedčili o všeobjímajúcej Božej láske, hlásajúc so žalmistom, že „Boh je milostivý a milosrdný“ ku všetkým.

Modlitba

Otec, Syn a Duch Svätý, jeden Bože,

chválime ťa za tvoju vznešenú slávu, ktorá sa zjavuje vo všetkom stvorení.

Daj nám otvorené srdce, aby sme dokázali objasniť všetkých, čo zakusujú diskrimináciu.

Pomôž nám rásť v láske a premáhať predsudky a nespravodlivosť.

Daj nám milosť rešpektovať jedinečnosť každej osoby,

aby sme mohli v našej rozdielnosti zakúsiť jednotu.

Modlíme sa v tvojom svätom mene. Amen.

4. deň

Bud'te spokojní s tým, čo máte

(List Hebrejom 13, 5)

List Hebrejom 13, 1 – 5

Matúš 6, 25 – 34

Zamyslenie

Autor *Listu Hebrejom* varuje voči prehnanej láske k peniazom a materiálnym veciam. S ohľadom na náš sklon myslieť si, že nikdy nemáme dost, nám tento úryvok pripomína Božiu prozreteľnosť a uisťuje nás, že Boh nikdy neopúšťa svoje stvorenie. Vďaka plodnosti zeme, riek a morí, zaisťuje Božia dobrota dostatok jedla i čerstvej vody pre všetko živé. A predsa mnohým ľuďom chýbajú základné životné potreby. Ľudská slabosť a žiadostivosť často vedie ku korupcii, nespravodlivosti, chudobe a hladu. Je tu pokušenie zhromažďovať peniaze, potraviny či prírodné zdroje pre nás samých, pre našu krajinu, našu etnickú skupinu, namiesto toho, aby sme sa starali o druhých a delili sa s nimi o to, čo máme.

Ježiš nás však učí, že materiálne dobrá nesmú byť hlavným predmetom nášho záujmu. Máme hľadať v prvom rade Božie kráľovstvo a jeho hodnoty, dôverujúc, že náš nebeský Otec sa o nás postará. Nedávno v Indonézii niektoré cirkvi rozličným spôsobom – finančne, ľudsky či vzdelávaním – podporili malé cirkvi na vidieku. Takýmto jednoduchým a praktickým príkladom vzájomnej lásky demonštrovali jednotu medzi kresťanmi, ktorá je darom Boha jeho Cirkvi. Život v jednoduchosti, v ktorom sa nestaráme len o to, aby sme zarobili viac ako potrebujeme, alebo o hromadenie zásob do budúcnosti, nám umožní vytvoriť z našej zeme spoločný domov a spravodlivejšie miesto pre všetkých.

Modlitba

Súcitný Bože,

ďakujeme ti za tvoje štedré dary.

Daj nám milosť prijat' všetky tvoje požehnania

v jednoduchosti a s pokornou vďačnosťou.

Daj, aby sme boli spokojní s tým, čo máme, a ochotní deliť sa s tými, ktorí to potrebujú,

aby všetci mohli zakúsiť jednotu v láske, ktorá pramení v tebe,

naš trojjediný Bože,

ktorý žiješ a kraľuješ na veky vekov. Amen.

5. deň

Zvestovať chudobným evanjelium

(Lukáš 4, 18)

Amos 8, 4 – 8

Lukáš 4, 16 – 21

Zamyslenie

Prorok Amos kritizoval obchodníkov, ktorí klamali a vykorisťovali chudobných, aby mali čo najväčší zisk. Vystríhal ich, že Boh vidí ich zlé správanie a nikdy naň nezabudne. Boh počuje volanie obetí nespravodlivosti a nikdy nezabúda na tých, ktorí sú vykorisťovaní a s ktorými sa nespravodlivo zaobchádza.

Žijeme v globalizovanom svete, kde sa šíri marginalizácia, vykorisťovanie a nespravodlivosť. Priepasť medzi bohatými a chudobnými sa prehľbuje. Ekonomický blahobyť sa stáva rozhodujúcim faktorom vo vzťahoch medzi ľuďmi, národmi a spoločnosťami. Ekonomické otázky vyvolávajú často medzi nimi napätia a konflikty. Je ťažké žiť v pokoji, ak neexistuje spravodlivosť.

Na základe spoločného krstu majú všetci kresťania účasť na Ježišovom prorockom poslaní hlásať slovami i skutkami evanjelium chudobným a slabým. Keď vezmeme na vedomie toto poslanie, Pánov Duch bude nad nami a dá nám silu pracovať pre spravodlivosť. Naša dôstojnosť ako kresťanov nás zaväzuje hovoriť a konať tak, aby ľudia okolo nás každý deň zažívali, ako sa naplňujú slová zvitku *Knihy proroka Izaiáša*, ktoré Ježiš hlásal v Nazarete.

Modlitba

Bože, náš Otče,

odpusť nám našu túžbu po moci

a oslobod' nás od pokušenia utláčať našich blízkých.

Mocou tvojho Svätého Ducha, Ducha spoločenstva,

nám pomôž žiť v solidarite s našimi blízkymi

a spoločne s tvojím Synom Ježišom mať účasť

na naplnení prísľúbenia, že chudobní a utláčaní budú oslobodení.

O to ťa prosíme v jeho mene. Amen.

6. deň

Hospodin zástupov je jeho meno

(Jeremiáš 10, 16)

Jeremiáš 10, 12 – 16

Marek 16, 14 – 15

Zamyslenie

Stvorený svet je prejavom Božej podivuhodnej moci. Božia veľkosť sa stala viditeľnou v stvorení a prostredníctvom neho – „Stvoriteľ všetkého“ a „Hospodin zástupov“ je jeho meno.

Dnes však čelíme vážnej celosvetovej ekologickej kríze, ktorá ohrozuje prežitie prírodného sveta. Mnoho ľudí hnaných chamtivosťou, vykorisťuje stvorenstvo nad jeho možnosti. V mene pokroku sú vyrúbané celé lesy a odpady ničia zem, vzduch, rieky i moria, znemožňujú obrábanie pôdy, prístup k čistej vode a zapríčiňujú úhyn zvierat. V tomto kontexte je dobré pripomenúť, že Ježiš po svojom zmŕtvychvstaní prikázal svojim učeníkom, aby hlásali „evanjelium všetkému stvoreniu“. Nijaká jeho časť totiž nie je vyňatá z Božieho plánu obnoviť svet. A preto je nevyhnutné zmeniť tendenciu vykorisťovania stvorenia za postoj, ktorý uznáva jeho hodnotu a zmieruje nás so stvorením.

V Indonézii a na mnohých iných miestach existujú hnutia, ktorých členovia sú rôznej viery a ktoré sú pre kresťanov inšpiráciou, aby podporovali náboženstvá solidárne s prírodou (priateľské voči prírode) a postavili sa proti zneužívaniu prírody. Toto spája kresťanov, aby vydávali svedectvo o Stvoriteľovi, ktorý „stvoril zem“. Keď sa s inými kresťanmi spájame pri ochrane zeme, nášho spoločného pozemského domu, nejde len o akýsi aktivizmus, ale o odpoveď na Pánov príkaz hlásať celému stvoreniu radostnú zvesť o Božej láske, ktorá uzdravuje a obnovuje.

Modlitba

Milujúci Bože,

tvojím slovom bolo všetko stvorené.

Ďakujeme ti za svet, ktorý zjavuje tvoju slávu, krásu a dobrotu.

Daj nám múdrosť, aby sme kráčali po tejto zemi pozvoľne a s rešpektom

a aby sme spoločne boli prorokmi tvojho evanjelia pre celé stvorenie. Amen.

7. deň

Žena, veľká je tvoja viera!

(Matúš 15, 28)

1 Samuel 1, 13 – 17

Matúš 15, 21 – 28

Zamyslenie

Eli zle posúdil hlbokú a vrúcnu Anninu modlitbu, keď jej prosby považoval za opité bľabotanie. Avšak slová Anny, ktorá ho prosí, aby ju nesúdil a nepokladal za „ničomnú ženu“, obmäkčia jeho srdce a dá jej svojej požehnanie. Podobne, keď kanaánska žena prosí o uzdravenie svojej dcéry, Ježiš ju najskôr pošle preč so slovami, že prišiel len pre svoj ľud. Keď však opovážlivo trvá na svojej úpenlivej žiadosti, Ježiš spoznáva jej veľkú vieru a vypočuje jej prosbu. V oboch prípadoch sa najskôr podceňovaná a odsudzovaná žena, nehodná pozornosti, ukáže ako schopná hovoriť prorockými slovami, ktoré obmäkčujú srdce a prinášajú uzdravenie a osobnú integritu.

Podceňovanie a nevšímanie si hlasu žien existuje aj v dnešnej dobe. V skutočnosti dokonca aj v rámci našich cirkví máme niekedy spoluvinu na kultúre, ktorá znehodnocuje ženy. Pokým kresťania si čoraz viac uvedomujú svoje nedostatky v tejto oblasti, zároveň jasnejšie spoznávajú hrôzu násilia voči ženám a deťom, ktoré boli násilne unesené z ich domovov a stali sa v iných krajinách objektom obchodovania. Tieto ženy a deti, ako aj mnohí iní pracujúci migranti sú často držaní v neľudských podmienkach a zbavení svojich základných

ľudských práv. Cirkvi v Indonézii nedávno začali spoločnú akciu proti obchodovaniu s ľuďmi a sexuálnemu zneužívaniu detí. Ich spoločné úsilie s vyznávačmi iných náboženstiev je čoraz potrebnéjšie a naliehavejšie, pretože v niektorých častiach krajiny počet obetí obchodovania deň po dni stúpa.

Kresťania spojení v modlitbe, štúdiu Svätého písma a v autentickom počúvaní Božieho hlasu môžu objaviť, že Boh dnes hovorí aj prostredníctvom volania tých, ktorí sú v spoločnosti najviac zneužívaní. Keď kresťania počúvajú Božie volanie spoločne, môžu byť povzbudení k tomu, aby spoločne vystúpili proti tejto tragédii obchodovania s ľuďmi a iným zlám.

Modlitba

Milostivý Bože,

ty si zdrojom ľudskej dôstojnosti.

Z tvojej milosti a tvojej moci

Annine slová premenili srdce kňaza Eliho;

z tvojej milosti a tvojej moci

slová kanaánskej ženy pohli Ježiša, aby uzdravil jej dcéru.

Keď sa usilujeme dospieť k jednote Cirkvi,

daj nám odvahu odmietat' každú formu násilia proti ženám

a oslavovať dary Ducha, ktoré ženy dávajú do služby Cirkvi.

O to ťa prosíme skrze Ježiša Krista, nášho Pána,

ktorý žije a kral'uje s tebou i Duchom Svätým,

jeden Boh na veky vekov. Amen.

8. deň

Hospodin je moje svetlo a moja spása

(Žalm 27, 1)

Žalm 27, 1 – 4

Zamyslenie

Počas ôsmich dní tohto Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov obsahovali denné zamyslenia mnohé zložité situácie, ktorým dnes svet čelí, vrátane chamtivosti, násilia, vylúčenia, vykorisťovania, chudoby, znečistenia, hladu a obchodovania s ľuďmi. Cirkvi v Indonézii sú si vedomé, že tieto výzvy sa týkajú všetkých kresťanov. Kresťania priznávajú a vyznávajú, že niektoré z týchto hriechov poškvrnili aj život ich cirkví, zranili ich jednotu a oslabili ich svedectvo pred svetom. Zároveň však oceňujú mnohé chvályhodné podujatia, ktorými cirkvi spoločne svedčili o ich jednote v Kristovi.² Kresťania v iných častiach sveta môžu menovať veľa ďalších príkladov z ich vlastného prostredia.

Deň za dňom, rok po roku, a predovšetkým počas Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov, sa veriaci zhromažďujú, aby sa spoločne modlili, vyznávali svoju spoločnú vieru prijatú v krste, počúvali Božie slovo v Písmach a modlili sa spoločne za jednotu Kristovho tela. Keď tak robia, uznávajú, že Svätá Trojica je zdrojom každej jednoty a že Ježiš je Svetlo sveta a ponúkol svetlo života tým, ktorí ho nasledujú. Mnohé nespravodlivosti vo svete ich často zarmucujú alebo hnevajú, no nestrácajú nádej, ba sú povzbudení konať. Neboja sa nijakého zla, pretože Pán je ich svetlom a ich spásou, a pevnou oporou v ich živote.

Modlitba

Bože, naša opora,

ďakujeme ti za tvoju milujúcu dobrotu;

za to, že nás povzbudzuješ v časoch skúšok

a v okamihoch temnoty nám ukazuješ svoje svetlo.

Premeň naše životy, aby sme mohli byť požehnaním pre našich blízkych.

Pomôž nám žiť jednotu v rôznosti ako svedectvo o spoločenstve s tebou,

Otec i Syn i Duch Svätý,

jeden Boh teraz i naveky. Amen.

² Porov. Ekumenická situácia v Indonézii.

EKUMENICKÁ SITUÁCIA V INDONÉZII³

Úvod

Indonézia je pluralistickou spoločnosťou, vlastou rôznych kmeňov, jazykov, kultúr a náboženstiev. Približne 12 % z 265 miliónov obyvateľov sú katolíci a protestanti. Kresťanstvo sa dostalo do Indonézie k pôvodnému obyvateľstvu v 7. storočí, priniesli ho nestoriáni zo severu Sumatry, no neprežilo dlho. V stopách portugalských obchodníkov z prvej polovice 16. storočia tam znovu prišli s hlásaním evanjelia katolícki misionári. Medzi nimi bol aj jezuita František Xaverský, ktorý pôsobil na súostroví Moluky v rokoch 1546 – 1547. Prvý krst sa slávil v Mamuya na ostrove Halmahera v r. 1534. V r. 1605 Holanďania s obchodnou flotilou *Verenigde Oost-Indische Compagnie* (VOC, Holandská východoindická spoločnosť) vyhnali Portugalčanov z Indonézie. S príchodom holandských obchodníkov do Indonézie bol zavedený protestantizmus a katolíci boli násilne nútení konvertovať.

VOC pôvodne išlo len o získanie korenia, ktoré sa pestovalo na východe Indonézie, no v nasledujúcich rokoch VOC reprezentovala aj holandskú koloniálnu vládu. Bol zavedený kalvínsky protestantizmus, aký praktizovali holandské cirkvi v 17. storočí. Reformovaná cirkev bola oficiálnou cirkvou krajiny a ako taká sa tešila istým privilégiam.

Misionári, ktorí následne prišli do Indonézie, predovšetkým z Holandska a Nemecka, sa zamierovali len na niektoré domorodé kmene. V dôsledku toho kopírovali rozdelenia medzi kresťanmi kmeňové rozdelenia. Väčšia časť kresťanských spoločenstiev používala pri bohoslužbe kmeňový jazyk, no postupne prijali indonézštinu, ktorá sa stala štátnym jazykom. S príchodom obnovených evanjelikálnych kresťanov (*Revival Evangelical Christianity*) a charizmatického hnutia do Indonézie v minulom storočí a v nedávnej dobe aj pravoslávneho kresťanstva, obsiahli cirkvi v Indonézii celú škálu kresťanských tradícií, vrátane katolíkov, luteránov, reformovaných a turíčnych kresťanov, evanjelikálov, charizmatikov, baptistov, Adventistov siedmeho dňa, Armády spásy a pravoslávnych.

Tieto cirkvi spolupracovali rôznymi spôsobmi na viacerých platformách, a to tak pri riešení otázok týkajúcich sa jednoty Cirkvi, ako aj spoločenských otázok, na úrovni miestnej, regionálnej i národnej. Napríklad ženy z rôznych kresťanských spoločenstiev v oblasti

³ Tento text je uverejnený z autority a na zodpovednosť ekumenickej skupiny v Indonézii, ktorá sa zišla, aby spoločne napísala zdrojový text na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov 2019.

Kebayoran, v južnej časti Jakarty, spoločne pripravili lacné obedové balíčky pre vodičov rikší (*becak*), rodiny s nízkym príjmom a bezdomovcov. Okrem toho sa pravidelne schádzali s inými skupinami žien na rôznych miestach, aby každoročne slávili v spoločenstve Svetový deň modlitieb za pokoj a spravodlivosť.

Spoločenstvo cirkví v Indonézii

Spoločenstvo cirkví Indonézie (*Persekutuan Gereja-gereja – PGI*) je spoločenstvo protestantských cirkví Indonézie. Bolo založené 25. mája 1950 ako Rada cirkví v Indonézii (*Dewan Gereja-gereja – DGI*), s cieľom spojiť cirkvi v krajine. Už dávnejšie pred druhou svetovou vojnou existovala túžba založiť takúto radu, predovšetkým s cieľom koordinovať prácu rôznych misijných organizácií na tomto území. Po dosiahnutí nezávislosti Indonézie v r. 1945 miestne cirkvi rozptýlené na jej území silne pociťovali potrebu vyjadriť svoju jednotu. Počas 10. plenárneho zhromaždenia v Ambone r. 1980 zmenilo *DGI* svoj názov na *Persekutuan Gereja-gereja (PGI)*. Členovia Rady cirkví totiž nadobudli presvedčenie, že po dlhoročnej spolupráci by bolo potrebné prehĺbiť a posilniť vzájomné spoločenstvo a prejsť od čisto organizačných záležitostí ku spoločenstvu, ktoré sa usiluje konkrétne pracovať na podpore jednoty Cirkvi a hlásaní evanjelia v kontexte pluralistickej indonézskej spoločnosti.

Počas zasadania r. 1980 vydalo *PGI Päť dokumentov o jednote Cirkvi (Five Documents of Church Unity)*, rozčlenených nasledovne: (1) Spoločné povolanie cirkví v Indonézii (*Common Calling of the Churches in Indonesia*); (2) Spoločné chápanie kresťanskej viery (*Common Understanding of Christian Faith*); (3) Spoločné vzájomné spoznávanie a prijatie cirkví v Indonézii (*Common Recognition and Acceptance among the Churches in Indonesia*); (4) Stanovy (*By Laws*); (5) K autonómii v teológii, zdrojoch a vo financiách cirkví v Indonézii (*Towards Self-Reliance in Theology, Resources and Finance of the Churches in Indonesia*). Tieto dokumenty odrážajú teologické a cirkevné chápanie členských cirkví vo svetle ich spoločného úsilia o dosiahnutie jednoty, ktoré sa konkretizuje v akčných programoch na obnovu, rozvoj a zjednocovanie sa cirkví. Dokumenty sa zakaždým revidujú na plenárnom zhromaždení *PGI*, ktoré sa koná každých päť rokov. Trináste plenárne zhromaždenie *PGI* v roku 2000 rozhodlo urobiť ďalší krok a prijať týchto päť dokumentov ako jeden celok pod názvom *Dokument o jednote Cirkvi (Dokumen Keesaan Gereja – DKG)*. Očakáva sa, že tento dokument bude pre členské cirkvi *PGI* referenčným bodom v ich úsilí o obnovu jednoty medzi cirkvami a spoločné kresťanské svedectvo v Indonézii. Aktuálne má *PGI* 89 členských

cirkví, vrátane turíčných, evanjelických a charizmatických. Existujú tiež oblastné skupiny *PGI*, ktoré zahŕňajú menšie regionálne cirkvi.

Z času na čas *PGI* vydáva dôležité verejné vyhlásenia alebo zasiela listy vláde Indonézskej republiky v reakcii na niektoré kritické témy v spoločnosti, vrátane zavedenia náboženskej slobody a požiadavky na spravodlivosť a pokoj, predovšetkým pre marginalizované skupiny. *PGI* tiež posielala pastoračné listy svojim členským cirkvám, kde sa zameriava na páľčivé témy ako je náboženská sloboda, korupcia, porušovanie ľudských práv, násilie, ochrana detí, atď. Šestnásť plenárne zhromaždenie *PGI* na tému „*Znovu ma oživíš a vyvedieš z hlbín zeme*“ (Ž 71, 20) zvolané v roku 2014, znovu potvrdilo: „V solidarite so všetkými deťmi v krajine, chceme spoločne uplatňovať hodnoty *Pancasila* s cieľom premôcť chudobu, nespravodlivosť, fundamentalizmus a ničenie životného prostredia“. Táto téma motivovala konanie *PGI* a členských cirkví v rokoch 2014 – 2019. Spoločne zdieľajú presvedčenie, že hlavnou príčinou štyroch menovaných – hoci navzájom rôznych, no prepojených – problémov je chamtivosť, a preto sa zaväzujú podporovať tzv. „*spiritualitas keugaharian*“, teda „spiritualitu miernosti“.

Katolicizmus v Indonézii a katolícka Indonézska biskupská konferencia

Napriek misijným úspechom v 16. storočí bol katolicizmus pod holandskou nadvládou potlačený, a to až do roku 1807, keď politické udalosti v Európe znovu umožnili katolíkom slobodne praktizovať svoj kult. Preto katolicizmus existoval len na malých územiach až do druhej polovice 19. storočia a do 20. storočia, keď boli vďaka dielu misionárov zriadené školy, semináre a nové modlitebné spoločnosti. Prví indonézski kňazi boli vysvätení v roku 1920 a jeden z nich P. Albertus Soegijapranata SJ sa stal v roku 1940 prvým domorodým biskupom. Je považovaný temer za národného hrdinu, pretože podporoval indonézske nezávislosť a je známy aj pre svoj slogan: „Stopercentný katolík, stopercentný Indonézan“.

Indonézska biskupská konferencia vznikla najskôr roku 1920 a v r. 1950 bola reorganizovaná, keď sa jej členmi stali domorodí biskupi z rôznych častí krajiny, ktorá sa krátko predtým stala slobodnou; v r. 1987 bola nazvaná *Konferensi Waligereja Indonesia (KWI)*. Dlhodobá existencia Indonézskej biskupskej konferencie umožnila niektorým jej členom zúčastniť sa na Druhom vatikánskom koncile (1962 – 1965) s kľúčovými vystúpeniami, zvlášť ohľadom koncilového dokumentu o Božom zjavení. Treba spomenúť, že prvý z týchto príspevkov od arcibiskupa Gabriela Maneka z Endehu na Timore, sa postavil proti návrhu *De fontibus*

s odôvodnením, že by to mohlo byť zdrojom prekážok v dialógu Katolíckej cirkvi s inými kresťanmi. Je teda zrejme, že od roku 1962 bola Indonézska biskupská konferencia aktívne zapojená do projektu ekumény.

Spolupráca medzi *PGI* a *KWI*

Mnoho rokov *PGI* a *KWI* úzko spolupracovali, zvlášť pri riešení spoločných naliehavých problémov v krajine. Od roku 1980 každoročne publikovali spoločné posolstvo k Vianociam, v ktorom sa zväčša venovali národným témam. Posolstvo sa čítalo tak v katolíckych farnostiach, ako aj v protestantských spoločenstvách. Postupom času bolo každoročné vianočné posolstvo *PGI* a *KWI* prijaté na celonárodnej úrovni. Jednou z tém, ktoré sa zakaždým znovu objavovali, bolo zavedenie náboženskej slobody pre všetkých obyvateľov, ako to garantuje Ústava Indonézskej republiky. V prípade potreby uverejňujú *PGI* a *KWI* oficiálne vyhlásenia týkajúce sa problémov v spoločnosti, ktoré ohrozujú spravodlivosť, pokoj a blaho obyvateľov.

Indonézske cirkvi si uvedomujú význam budovania a posilňovania vzťahov s tými, ktorí vyznávajú inú vieru. Preto sa *PGI* a *KWI* intenzívne zapájajú do medzináboženského dialógu. Aktívne sa podieľajú tiež na spolupráci rôznych náboženských organizácií v Indonézii, kde existuje šesť oficiálnych náboženstiev: Islam, protestantské kresťanstvo, katolícke kresťanstvo, budhizmus, hinduizmus a konfucianizmus. Predstavitelia týchto náboženstiev sa stretávajú z času na čas, aby diskutovali o kľúčových problémoch a o vypracovaní spoločných vyhlásení na konkrétne témy. Na miestnej úrovni sú mnohé kongregácie a farnosti, prináležiace ku *PGI* a *KWI*, tiež zapojené do medzináboženského dialógu a konkrétnych aktivít v spoločnosti.

Indonézske kresťanské fórum

Indonézske účastníci prvého stretnutia *Global Christian Forum (GCF)*, ktoré sa konalo v Limuru v Keni v roku 2007, sa na základe tejto skúsenosti rozhodli posilniť spoluprácu medzi rôznymi kresťanskými tradíciami prítomnými v krajine. V roku 2012 sa druhé stretnutie *GCF* konalo práve v Indonézii v Manade. Počas neho predstavitelia rôznych kresťanských tradícií v krajine založili Indonézske kresťanské fórum (*Forum Umat Kristen Indonesia – FUKRI*). Členovia tohto fóra sa aktívne podieľali na Slávnosti kresťanskej jednoty, ktorá sa konala v roku 2013 v Jakarte na *Senayan štadióne (Senayan Stadium)*.

Podujatie bolo úvodným podujatím k 10. plenárnemu zhromaždeniu Svetovej rady cirkví (World Council of Churches – *WCC*) v Busane, v Južnej Kórei. Na stretnutí sa zúčastnil generálny sekretár *WCC*, Rev. Dr. Olav Fykse Tveit a miestna organizačná komisia 10. plenárneho zhromaždenia *WCC* v Busane.

Odvtedy sa členovia *FUKRI* zloženej zo Spoločenstva cirkví v Indonézii (*PGI*), Indonézskej biskupskej konferencie (*KWI*), Združenia evanjelických (alebo protestantských) cirkví a inštitúcií v Indonézii, Združenia turíčných cirkví, Združenia baptistických cirkví, Armády spásy, Adventistickej cirkvi siedmeho dňa a Pravoslávnej cirkvi schádzajú pravidelne každý mesiac. Najskôr išlo len o budovanie bratského spoločenstva, no po čase sa ich diskusie hlbšie zamerali na prítomnosť kresťanov v indonézskej, pluralistickej a rýchlo sa rozvíjajúcej spoločnosti. Spoločne s Národnou modlitebnou sieťou (*National Prayer Network*) organizovalo *FUKRI* podujatia týkajúce sa najnaliehavejších tém v spoločnosti a v živote krajiny. *FUKRI* si spoločne pripomenulo 500. výročie reformácie. Nedávno sa tiež diskutovalo o dokumente publikovanom Svetovou radou cirkví, Pápežskou radou na podporu jednoty kresťanov a Svetovým evanjelickým združením pod názvom: „*Kresťanské svedectvo v multi-náboženskom svete: odporúčania na správanie*“. Členovia *FUKRI* ocenili tento ekumenický dokument ako hodnotného sprievodcu pre cirkvi v Indonézii, ktoré vydávajú svedectvo v kontexte pluralistickej spoločnosti. *FUKRI* sa zaviazal oboznámiť s týmto dokumentom spoločenstvá, ktoré k nej patria, aby ho hlbšie preštudovali.

TÝŽDEŇ MODLITIEB ZA JEDNOTU KRESŤANOV

Témy rokov 1968 – 2019

V roku 1968 sa po prvýkrát začali používať materiály, ktoré spoločne pripravila Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví v spolupráci s Pápežskou radou na podporu jednoty kresťanov.

1968 Na chválu jeho slávy (*Efezanom* 1, 14)

To the praise of his glory

- 1969 Povolání pre slobodu (*Galat'anom 5, 13*)
Called to freedom
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ríme, Taliansko)
- 1970 My sme totiž Boží spolupracovníci (*Prvý list Korint'anom 3, 9*)
We are fellow workers for God
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v kláštore v Niederaltaichu, Nemecko)
- 1971 ... a spoločenstvo Svätého Ducha (*Druhý list Korint'anom 13, 13*)
... and the communion of the Holy Spirit
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Bari, Taliansko)
- 1972 Nové prikázanie vám dávam (*Evanjelium podľa Jána 13, 34*)
I give you a new commandment
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)
- 1973 Pane, nauč nás modliť sa (*Evanjelium podľa Lukáša 11, 1*)
Lord, teach us to pray
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v opátstve Montserrat, Španielsko)
- 1974 Aby každý jazyk vyznával: Ježiš Kristus je Pán (*Filipanom 2, 1 – 13*)
That every tongue confess: Jesus Christ is Lord
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)
- 1975 Boží zámer: všetko v Kristovi (*Efezanom 1, 3 – 10*)
God's purpose: all things in Christ

(Materiál pripravila austrálska skupina. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)

1976 Budeme mu podobní (*Prvý Jánov list 3, 2*) alebo: Povolání stať sa tým, čím sme
We shall be like him or, Called to become what we are

(Materiál zostavila karibská konferencia cirkví. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ríme, Taliansko)

1977 Spoločne vytrváme v nádeji (*Rimanom 5, 1 – 5*)

Enduring together in hope

(Materiál zostavili v Libanone uprostred občianskej vojny. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)

1978 Už nie ste cudzinci (*Efezanom 2, 13 – 22*)

No longer strangers

(Materiál zostavil ekumenický tím v Manchestri, Anglicko)

1979 Slúžte si navzájom na Božiu slávu (*Prvý Petrov list 4, 7 – 11*)

Serve one another to the glory of God

(Materiál je z Argentíny. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)

1980 Príď kráľovstvo tvoje (*Evanjelium podľa Matúša 6, 10*)

Your kingdom come

(Materiál zostavila ekumenická skupina v Berlíne, Nemecko. Prípravné stretnutie sa konalo v Miláne)

- 1981 Jeden Duch – rôzne dary – jedno telo (*Prvý list Korint'anom 12, 3b – 13*)
One Spirit – many gifts – one body
(Materiál zostavili Graymoor Fathers, USA. Prípravné stretnutie sa konalo v Ženeve, Švajčiarsko)
- 1982 Nech nájdú všetci svoj domov v tebe, ó, Pane (*Žalm 84*)
May all find their home in you, O Lord
(Materiál bol z Kene. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Miláne, Taliansko)
- 1983 Ježiš Kristus – život sveta (*Prvý Jánov list 1, 1 – 4*)
Jesus Christ – the Life of the World
(Materiál pripravila ekumenická skupina z Írska. Prípravné stretnutie sa konalo v Céligny-Bossey, Švajčiarsko)
- 1984 Povolání byť jedno skrze kríž nášho Pána (*Prvý list Korint'anom 2, 2 a Kolosanom 1, 20*)
Called to be one through the cross of our Lord
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Benátkach, Taliansko)
- 1985 Zo smrti do života s Kristom (*Efezanom 2, 4 – 7*)
From death to life with Christ
(Materiál zostavili na Jamajke. Prípravné stretnutie sa konalo v Grandchampe, Švajčiarsko)
- 1986 Budete mi svedkami (*Skutky apoštolov 1, 6 – 8*)
You shall be my witnesses

(Materiál zostavili v Slovinsku, prípravné stretnutie sa konalo v Juhoslávii)

1987 Zjednotení v Kristovi – nové stvorenie (*Druhý list Korinťanom* 5, 17 – 6, 4a)

United in Christ – a new creation

(Materiál pripravili v Anglicku, prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Taizé, Francúzsko)

1988 Božia láska vyháňa strach (*Prvý Jánov list* 4, 18)

The love of God casts out fear

(Materiál zostavený v Taliansku, prípravné stretnutie bolo v Pinerole, Taliansko)

1989 Budovanie spoločenstva: jedno telo v Kristovi (*Rimanom* 12, 5 – 6a)

Building community: one body in Christ

(Materiál pripravili v Kanade, prípravné stretnutie sa konalo vo Whaley Bridge, Anglicko)

1990 Aby všetci jedno boli... aby svet uveril (*Evanjelium podľa Jána* 17)

That they all may be one... That the world may believe

(Materiál zostavili v Španielsku, prípravné stretnutie bolo v Madride, Španielsko)

1991 Chváľte Hospodina, všetky národy! (*Žalm* 117 a *Rimanom* 15, 5 – 13)

Praise the Lord, all you nations!

(Materiál pripravili v Nemecku, prípravné stretnutie sa konalo v Rotenburgu na Fulde, Nemecko)

1992 Ja som s vami po všetky dni... Chod'te teda (*Evanjelium podľa Matúša* 28, 16 – 20)

I am with you always... Go, therefore

(Materiál zostavili v Belgicku, prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Bruggách, Belgicko)

1993 Prinášajme ovocie Ducha na kresťanskú jednotu (*Galat'anom 5, 22 – 23*)

Bearing the fruit of the Spirit for Christian unity

(Materiál pripravili v Zaire. Prípravné stretnutie sa konalo v blízkosti Zürichu, Švajčiarsko)

1994 Božia domácnosť: povolání byť jedno srdcom a myslou (*Skutky apoštolov 4, 23 – 37*)

The household of God: called to be one in heart and mind

(Materiál zostavili v Írsku, prípravné stretnutie bolo v Dubline, Írsko)

1995 Koinonia: spoločenstvo v Bohu a medzi sebou navzájom (*Evanjelium podľa Jána 15, 1 – 17*)

Koinonia: communion in God and with one another

(Materiál pripravila Komisia pre vieru a poriadok, prípravné stretnutie sa konalo v Bristole, Anglicko)

1996 Hľa, stojím pri dverách a klopem (*Zjavenie Jána 3, 14 – 22*)

Behold, I stand at the door and knock

(Prípravný materiál zostavili v Portugalsku, stretnutie sa konalo v Lisabone, Portugalsko)

1997 V mene Krista vás prosíme: Zmierte sa s Bohom (*Druhý list Korint'anom 5, 20*)

We entreat you on behalf of Christ, be reconciled to God

(Materiál pripravila Severská ekumenická rada, prípravné stretnutie sa konalo v Štokholme, Švédsko)

- 1998 Duch prichádza na pomoc našej slabosti (*Rimanom 8, 14 – 27*)
The Spirit helps us in our weakness
(Prípravný materiál bol z Francúzska, stretnutie sa konalo v Paríži)
- 1999 Boh bude s nimi prebývať a oni budú jeho ľuďom (*Zjavenie Jána 21, 1 – 7*)
He will dwell with them as their God, they will be his peoples
(Prípravný materiál pripravili v Malajzii, stretnutie sa konalo v kláštore v Bose, Taliansko)
- 2000 Požehnaný Boh, ktorý nás požehnal v Kristovi (*Efezanom 1, 3 – 14*)
Blessed be God who has blessed us in Christ
(Prípravný materiál zostavila Rada cirkví Blízkeho východu, stretnutie sa uskutočnilo v La Verne, Taliansko)
- 2001 Ja som cesta, pravda i život (*Evanjelium podľa Jána 14, 6*)
I am the Way, and the Truth, and the Life
(Prípravný materiál zostavili v Rumunsku. Stretnutie sa konalo vo Vulcane, Rumunsko)
- 2002 U teba je prameň života (*Žalm 36, 5 – 10*)
For with you is the fountain of life
(Prípravný materiál zostavila CEEC a CEC, stretnutie bolo blízko Augsburgu, Nemecko)
- 2003 Tento poklad máme v hlinených nádobách (*Druhý list Korint'anom 4, 4 – 18*)
We have this treasure in clay jars

(Prípravný materiál zostavili v Argentíne, stretnutie bolo v Los Rubios,
Španielsko)

2004 Svoj pokoj vám dávam (*Ján 14, 23 – 31. 27*)

My peace I give to you

(Prípravný materiál zostavili v Aleppe, Sýria. Stretnutie bolo v Palerme,
Taliansko)

2005 Kristus, jediný základ Cirkvi (*Prvý list Korint'anom 3, 1 – 23*)

Christ, the one foundation of the Church

(Prípravný materiál bol zo Slovenska, stretnutie sa konalo v Piešťanoch)

2006 Lebo kde sú zhromaždení dvaja alebo traja v mojom mene, tam som medzi nimi
(*Evanjelium podľa Matúša 18, 18 – 20*)

Where two or three are gathered in my name, there I am among them

(Prípravný materiál bol z Írska. Stretnutie sa konalo v Prosperous, Co. Kildare, Írsko)

2007 Aj hluchým dáva sluch a nemým reč (*Evanjelium podľa Marka 7, 31 – 37*)

He even makes the deaf to hear and the mute to speak

(Prípravné materiály zostavili v Južnej Afrike, stretnutie sa konalo vo
Faverge, Francúzsko)

2008 Neprestajne sa modlite (*Prvý list Tesaloničanom 5, 12a. 13b .18*)

Pray without ceasing

(Prípravné materiály zostavili v USA. Stretnutie sa konalo v Graymoor,
Garrison, USA)

- 2009 A budú jedno v tvojej ruke (*Ezechiel 37, 15 – 28*)
That they may become one in your hand
(Prípravné materiály zostavili v Kórei, stretnutie sa konalo v Marseille, Francúzsko)
- 2010 Vy ste toho svedkami (*Evanjelium podľa Lukáša 24, 48*)
You are witnesses of these things
(Prípravný materiál bol zo Škótska. Stretnutie sa konalo v Glasgowe, Škótsko)
- 2011 Jednotní v učení apoštolov, v bratskom spoločenstve, lámaní chleba a modlitbách (*Skutky apoštolov 2, 42*)
One in the apostle's teaching, fellowship, breaking of bread and prayer
(Prípravný materiál bol z Jeruzalema, stretnutie sa konalo v Saydnaya, Sýria)
- 2012 Všetci budeme premenení víťazstvom skrze nášho Pána Ježiša Krista (*Prvý list Korint'anom 15, 51 – 58*)
We will be all Changed by the Victory of our Lord Jesus Christ
(Prípravný materiál bol z Poľska, stretnutie sa konalo vo Varšave, Poľsko)
- 2013 Čo žiada od nás Boh? (porovnaj *Micheáš 6, 6 – 8*)
What does God require of us?
(Prípravný materiál bol z Indie, stretnutie sa konalo v Bangalore, India)
- 2014 Je Kristus rozdelený? (*Prvý list Korint'anom 1, 1 – 17*)
Has Christ been divided?

(Prípravný materiál bol z Kanady, prípravné stretnutie sa konalo v Montreale, Kanada)

2015 Ježiš jej povedal: Daj sa mi napit'! (*Evanjelium podľa Jána 4, 7*)

Jesus said to her: „Give me to drink“

(Prípravný materiál bol z Brazílie, stretnutie sa konalo v São Paulo, Brazília)

2016 Povolání zvestovat' velké skutky Pánove (*Prvý Petrov list 2, 9*)

Called to proclaim the mighty acts of the Lord

(Prípravný materiál bol z Lotyšska, prípravné stretnutie sa konalo v Rige, Lotyšsko)

2017 Zmierenie – ženie nás Kristova láska (porov. *Druhý Korint'anom 5, 14 – 20*)

Reconciliation – The love of Christ compels us

(Prípravný materiál bol z Nemecka, prípravné stretnutie sa konalo vo Wittenbergu, Nemecko)

2018 Tvoja pravica, Hospodin, silou preslávená (*Exodus 15, 6*)

Your right hand, O Lord, glorious in Power

(Prípravný materiál bol z Karibiku. Prípravné stretnutie sa konalo v Nassau, Bahamy)

2019 Len o spravodlivosť sa budeš usilovať (*Deuteronomium 16, 18 – 20*)

Justice and only justice you shall pursue

(Prípravný materiál je z Indonézie. Prípravné stretnutie sa konalo v Jakarte, Indonézia)

KLÚČOVÉ DÁTUMY V DEJINÁCH

TÝŽDŇA MODLITIEB ZA JEDNOTU KREŠŤANOV

- 1740 približne v tomto roku vzniklo v Škótsku turíčne hnutie s prepojením na Severnú Ameriku. V ich prebudeneckom poslanstve bola výzva na modlitbu za a so všetkými cirkvami.
- 1820 Reverend James Haldane Stewart publikuje: *Návody na všeobecné zjednotenie kresťanov pri vyliatí Ducha.*
- 1840 Reverend Ignatius Spencer, ktorý konvertoval na rímsky katolicizmus, navrhuje Zjednotenie modlitby za jednotu.
- 1867 Prvá konferencia anglikánskych biskupov v Lambethe zdôrazňuje v preambule svojho vyhlásenia modlitbu za jednotu.
- 1894 Pápež Lev XIII. povzbudzuje k modlitbe v Oktáve modlitieb za jednotu v súvislosti s Turícami.
- 1908 Reverend Paul Wattson prvýkrát inicioval zachovávanie Oktávy za jednotu cirkvi.
- 1926 Hnutie Viera a poriadok začína vydávať *Návrhy na Oktávu modlitieb za kresťanskú jednotu.*
- 1935 Abbé Paul Couturier z Francúzska obhajuje Celosvetový týždeň modlitieb za kresťanskú jednotu na širokom základe modlitieb za „jednotu, ktorú chce Kristus prostriedkami, akými on chce.“
- 1958 Kresťanská jednota (Unité Chrétienne, Lyon, Francúzsko) a Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví začínajú spoločne pripravovať materiály na Týždeň modlitieb

- 1964 V Jeruzaleme sa pápež Pavol VI. a patriarcha Athenagoras I. spoločne modlili Ježišovu veľkňazskú modlitbu: „aby všetci boli jedno“ (*Evanjelium podľa Jána 17*).
- 1964 Dekrét Druhého vatikánskeho koncilu o ekumenizme zdôrazňuje, že modlitba je dušou ekumenického hnutia a nabáda k zachovávaniu Týždňa modlitieb.
- 1966 Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví (SRC) a Sekretariát pre napomáhanie jednoty kresťanov (dnes známy ako Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov) začali oficiálnu spoločnú prípravu materiálov na Týždeň modlitieb.
- 1968 Prvýkrát sa oficiálne použili materiály na Týždeň modlitieb, ktoré spoločne pripravili Komisia pre vieru a poriadok a Sekretariát pre napomáhanie jednoty kresťanov (dnes známy ako Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov)
- 1975 Prvýkrát sa použil materiál na Týždeň modlitieb, ktorý vychádzal z navrhovaného textu miestnej ekumenickej skupiny. Skupina z Austrálie bola prvá, ktorá sa venovala plánu pripraviť prvý návrh na rok 1975.
- 1988 Materiály Týždňa modlitieb sa použili na inauguračnej bohoslužbe Kresťanskej federácie Malajzie, ktorá spája hlavné kresťanské zoskupenia v krajine.
- 1994 V medzinárodnej skupine, ktorá pripravovala texty na rok 1996, boli aj zástupcovia YMCA a YWCA.
- 2004 Medzi Komisiou pre vieru a poriadok (SRC) a Pápežskou radou na podporu jednoty kresťanov (Katolícka cirkev) sa dosiahla dohoda, že sa materiály na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov vydajú spoločne a pripravia v tom istom formáte.

2008 Spomienková oslava 100. výročia Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov (Oktáva za kresťanskú jednotu, ktorá bola jeho predchodcom, sa prvýkrát začala sláviť v r. 1908).

LEN O SPRAVODLIVOSŤ SA BUDEŠ USILOVAŤ

(Deuteronomium 2, 9)

Materiály na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov

v roku 2019

Spoločne pripravili a publikovali

Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví

a Pápežskej rady na podporu jednoty kresťanov

Z anglického originálu *Justice and only justice you shall pursue (Deuteronomium 2, 9)*
preložila Mária Spišiaková

Teologickí lektori Daniela Horínková a Ivan Šulík